

Resnično piše dalje učeni Diefenbach: „Im Wortvorrathe — Bildung und Beugung haben die litauischen und slawischen Sprachen so Vieles gemein, was sie von den urverwandten scheidet, dass die Grösse der eigenen beiderseitigen Trennungsmerkmale dagegen fast unsichtbar wird.“*)

Ako se ta občnost še dá spoznati v današnjih živih narečjih slovanščine in litevščine, koliko ožja in jednoličniša še je bila pred 1600 leti, iz ktere dôbe je gotovo ime Belestis.

To ozko sorodnost nam potrjujejo imena: Devso, Devsus, Bouvierio, Landino, Voltarons, Adrans, Ragando, ktere še imajo čiste prestare suffixe, ki jih samo še nahajaš v litevščini in letščini.

Ragando bi v cerkveni slovenščini imelo obliko **РАГАНДЪ**, v novosl. ragôd, kakor labôd, končni suffix **o** — izvirno: os je že pokončan, cerkveno-slovanščina ga je poznajala z 'ъ. Ime Bouvierio (po Pohorji: Bouvir) se je v proetnični dôbi gotovo glasilo: Bouvierios, — primeri ime litevskih božanstev: Pergrubios, Potrimpos, Aitvaros itd. Ime božanstva „na ptujskem spomeniku: „Jarmogio augusto sacrum“ se je celó utegnulo v nominativu v oni dôbi glasiti Jarmogius, validus adjutor, **) ker še tudi litevščina pozná suffixa ius, in us, — primeri imena litevsk. božanstev: Pizius, Siliniczus, Re-kiczowus, Kaukarus, gospodarus, Hausherr, sapnorus, Schäfer, stiklorus, Glaserer; v slovenščini še imamo topišno ime: Mongus, ime gore, Garbus, ime rodbine po domače: Omerzu, primeri garbin, Nordwestwind itd.

Slovensko je tudi ime Taponius, ktero ima na koroških kamnih sorodnika v imenu: Tapurus od korenike tap, ferire.

Indoslovanski Adžigeča — Kozosas na rogaškem slovensko-rimskem kamnu, dalje imena: Ert, Ertia, Sarin, Belestis, Tapon, Tapur so sopet novi dokazi za slovenščino nekdanjih Norencev in Panonov, in če g. Alfons Müllner mi v latinski, grški al keltski mitologiji najde kozosesa, in me vse v tem članku navedene osebne in topične imena more iz keltščine po gramatičnih pravilih razložiti, tedaj bodem mu verjel, da „vorrömische Bevölkerung“ v Noriku in Panonii ni bila — slovanska. ***)

Slovensko slovstvo.

* Naznanilo zastran razpisanih daril za leto 1864. Vsled razpisanega darila za najboljšo pripovedko prišlo je družbi sv. Mohora pet izvirnih in ena prestavljena povest. V seji 23. u. m. se je odločilo po čezpolovični glasov razpisano darilo 100 gold. zgodovinski povesti „Juri Kozjak, slovenski janičar“, 50 goldinarjev se je pa podarilo povesti „Hudo brezno ali gozdinarjev rejeneč“, prekrasni po osnovi in po besedi, samo da bode komaj dve in pol tiskanih pôl obširna; prvo je spisal gosp. J. Jurčič v Ljubljani,

drugo pa gosp. prof. Fr. Erjavec v Zagrebu. — Natoroznanskega spisa ni prišlo nobenega, potopisno darilo 30 gold. se je pa podelilo sestavku „Ozir po goriškem in tržaškem primorju in romanje v prestari Oglej“; spisal ga je g. Levičnik v Železnikih. Ostali rokopisi se pošljejo gg. pisavcem nazaj, da se še sèm ter tje popravijo ali predelajo, in če so volje, sopet o svojem času v presojo pošljejo.

* *Razpis družbinih daril za leto 1865.* V povzdigo domače književnosti in v omiko slovenskega národa razpisuje s tem družba sv. Mohora za leto 1865 sledeča darila:

a) sto goldinarjev za najboljšo izvirno pripoved v obsegu petih tiskanih pol; predmet naj se jej vzame iz domače zgodovine ali se vsaj oslanja na-njo;

b) petdeset goldinarjev za najboljšo izvirno pripovedko iz družinskega življenja sploh, v obsegu blizo treh tiskanih pôl. Če ne pride nobene take, darila vredne izvirne pripovedke, podeli se darilo najmičniši prestavljeni povesti, ki pa mora vsaj blizo pet pol obširna biti; in

c) dvadeset goldinarjev za najboljši sestavek podučnega (gospodarskega, natoroznanskega ali sploh opisovavnega) zapopadka v obsegu ene pôle.

Vsi spisi naj bodo prav lahko umevni in zanimivi, da bodo mladino in odraščeno pošteno razveseljevali ter jim um in srce požlahnovali. Vsi rokopisi naj se pošljejo družbi franko vsaj do 1. decembra tekočega leta brez podpisanega imena in sicer toliko gotoviše do tega časa, ker se v prihodnje ustanovljeni obrok ne bode več podaljševal. Darila se izplačajo na Vodnikov dan (2. februarja) prihodnjega leta.

„Slov. Prij.“

Pisma slovenskega učenika svojemu bratu.

(Dalje.)

5. Pismo.

Pod Ratitovcem na Gorenskem.

Preblagi brate! V poslednjem dopisu nahajala sva se v duhu na prijetnem holmcu pri sv. Jožefu poleg Celja; nisem pa še zvršil svojega popisa o prijaznem celjskem mestu. Naj dodam toraj še danes, da malo kak kraj ima tako priložne višine, raz katerih bi mu razgled odpiral tako krasne naravske obraze kakor Celje. Iz mesta čez tamno-zeleno, od zahoda dohajočo Savino vodi most, ki je služil stari dunajski cesti sto in sto let zvesto; pa — evo osode! — naša dôba zavrgla je njegovo vljudnost in najela si železnico v svojo glavno službo. Brate! tako svet plačuje. — Celjani vendar še radi zahajajo čez-nj, zakaj kmali unkraj vodi blizo 100 stopnic gori na mični brežuljek do kapucinskega samostana in cerkve. Slovenec, kakor veš, je pobožen in rad moli. — Ker je cela dolga vrsta stopnic s streho dežju in vremenskim nevihtam zavarovana, ponuja se tukaj celjskim dijakom prilika, tudi o deževni uri učiti se v samotni prostosti. V čast njihovo naj bo rečeno, da spoštujejo lepo to priliko. Marsikak slovensk revček ubijal si je tù že v možgane: wer hat, wer hat, wer hat Alles erschaffen? Gott hat, — Gott hat Himmel, — Himmel und Erde, — Gott hat Himmel und Erde — und Alles, — und Alles, was ist, erschaffen itd. — Marsikak latinsk „pensum“ je tukaj belil že slovenskim dijakom mlade lasé, pa mislimo, da tudi slavka modrica je in se še raduje v ti mirni tihoti nad vrlimi sini svojega roda. Le srčno naprej, mladi upapolni zarod naš na nastopljeni poti narodskega napredka! Radostno ozira se mati Slava v te, pričakovaje, da s teboj vred preobrazil se bode tudi narod slovenski, ter

*

*) Diefenbach „Origenes europ.“ 200. Pis.

**) Po božanstvu: Jarmogu so postale historične imena: Jaromar, Jaroslav, Mogimar na norenskih kamnih: Mogit, Mogir, Mogimar itd. Pis.

***) Tukaj naj še pod opazko opomnim, da na ime vodenega duha: „Laburo ex voto“ itd., ktero sem pred nekimi leti razložil v „Mittheil. des hist. Vereins für Krain“ in ga primeril vedskemu Arbhu (Rbhu) in germansk. Alfr. Elfe, in rekel, da ime pomenja: „den lichten Wassergeist“, opominja Labore blizo Kranja. V cerkveno-slovenščini nahajamo slično poznavanje za duha, in sicer: sinec, po Miklošiču iz korenike: si, lucere, — primeri severnoslov. div, daemon, iz korenike div, splendere, lucere, toraj zmirom pomen svitlobe!

Pis.